

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 19.3.2008
KOM(2008) 153 endelig

**KOMMISSIONENS MEDDELELSE TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET
EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET**

**STATUSRAPPORT OM DET INDRE EUROPÆISKE MARKED FOR
ELEKTRONISK KOMMUNIKATION I 2007 (13. RAPPORT)**

{SEK(2008) 356}

1. INDLEDNING

Denne meddelelse vedrører udviklingen i sektoren for elektronisk kommunikation i 2007¹.

EU's regelsæt for elektronisk kommunikation er udformet i den hensigt at gavne brugerne og forbrugerne ved at sikre, at konkurrence og et stadig mere integreret europæisk marked medfører investeringer i innovative og attraktive tjenester til en rimelig pris. Det endelige mål er at afskaffe forhåndsreguleringen af markedet, når der er tilstrækkelig konkurrence.

Denne strategi har været en succes. Der vil dog være yderligere store fordele at høste, hvis det indre marked og konkurrencen styrkes, og hvis regelbyrden lettes.

Kommissionen har derfor udsendt en revideret henstilling om relevante markeder² og fremsat forslag³ om ændring af de direktiver, der indgår i EU-regelsættet for elektronisk kommunikation. Disse tiltag har navnlig til formål at konsolidere det indre marked ved at gøre lovgivningen i medlemsstaterne mere ensartet, styrke forbrugerbeskyttelsen og brugernes rettigheder og sikre en mere effektiv frekvensforvaltning.

2. MARKEDSUDVIKLINGEN

Telesektoren er den største enkelte komponent i ikt-sektoren og tegner sig for næsten 44 % af sektorens samlede værdi⁴. Med en vækst på formodentlig 1,9 %⁵ i 2007 og et bidrag på ca. 12 % til væksten i arbejdskraftproduktiviteten⁶ spiller den fortsat en afgørende rolle i den europæiske økonomi. Indtægterne anslås at være steget fra 289 mia. EUR i 2006 til 293 mia. EUR i 2007⁴. Indtægterne fra fastnettelefoni falder fortsat, mens mobilsektoren bliver ved med at vokse, og faste bredbåndsforbindelser er i stærk vækst.

I 2007 nød forbrugerne igen godt af faldende priserne, især på mobiltelefoni. Disse fordele blev desuden ledsaget af et bredere udbud af tjenester som f.eks. mobilbredbåndstjenester og højere hastighed på det faste net, især via lyslederkabler. De fleste EU-markeder er kendetegnet ved stigende mængder og faldende priser, hvilket tyder på, at den gennemsnitlige europæiske forbruger af elektroniske kommunikationstjenester var bedre stillet i 2007 end året før.

På de områder, hvor markedet ikke har kunnet levere lavere priser og øget værdi, har Kommissionen fulgt situationen nøje. I 2007 blev der med forordningen om roaming⁷ grebet ind over for de høje priser på opkald til og fra mobiltelefoner i udlandet. Sektorens pessimistiske forudsigelser blev gjort til skamme. Kommissionen vil fortsat følge udviklingen i roamingpriserne for SMS- og datatjenester nøje og forelægge en rapport for Rådet og Parlamentet i 2008.

¹ Medmindre andet fremgår, beskriver rapporten situationen pr. 31. december 2007, mens markedsoplysningerne er fra 1. oktober 2007.

² Kommissionens henstilling 2007/879/EF.

³ KOM(2007) 697-699.

⁴ Det Europæiske Observatorium for Informationsteknologi (European Information Technology Observatory - EITO) 2007.

⁵ EITO Update 2007.

⁶ Skøn baseret på EU KLEMS-databasen.

⁷ Forordning (EF) nr. 717/2007.

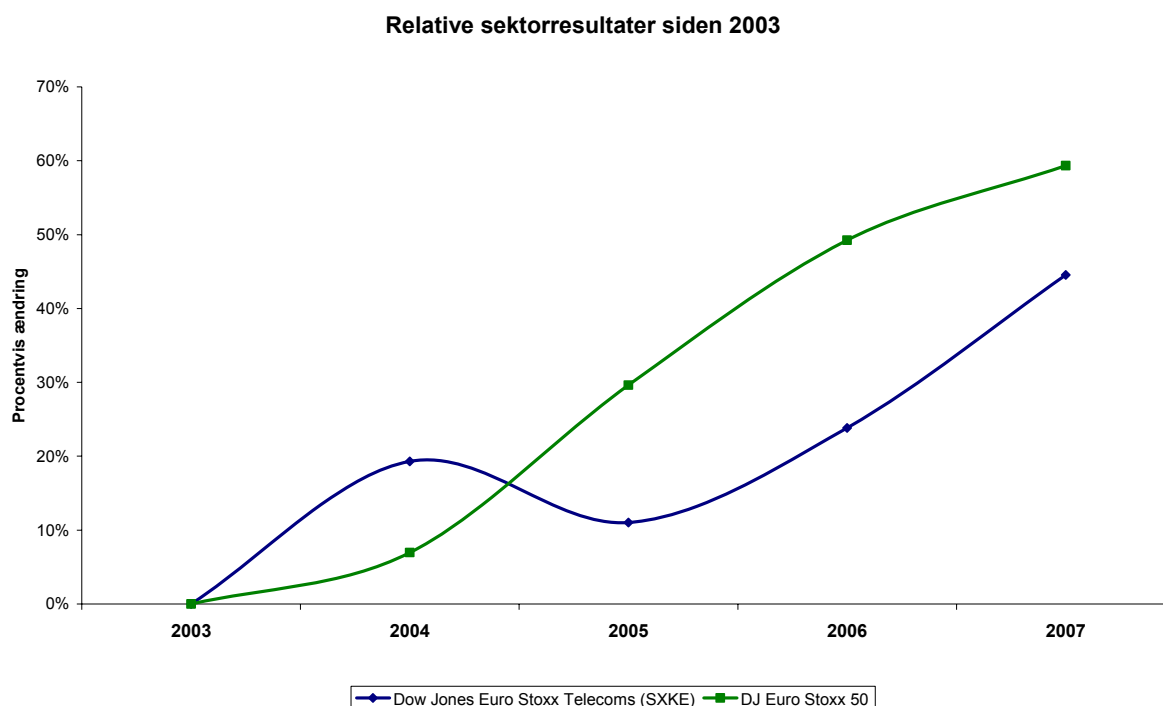
Investeringer

For 2007 anslås de samlede investeringer i sektoren, målt i kapitaludgifter, at have oversteget 50 mia. EUR, hvilket er en stigning i forhold til 2006. Hermed er det femte år i træk, at investeringsniveauet er steget i forhold til det foregående år.

De etablerede fastnetoperatører investerede ca. 13,5 % af deres indtægter i 2007, omtrent det samme som i 2006. Blandt de nye operatører på markedet var andelen af investerede indtægter højere: for eksempel investerede de førende nye operatører i Frankrig og Italien rundt regnet 30 % af deres indtægter. I alt skønnes de nye operatørers investeringer at udgøre 25 % af sektorens samlede investeringer.

Økonomiske udsigter

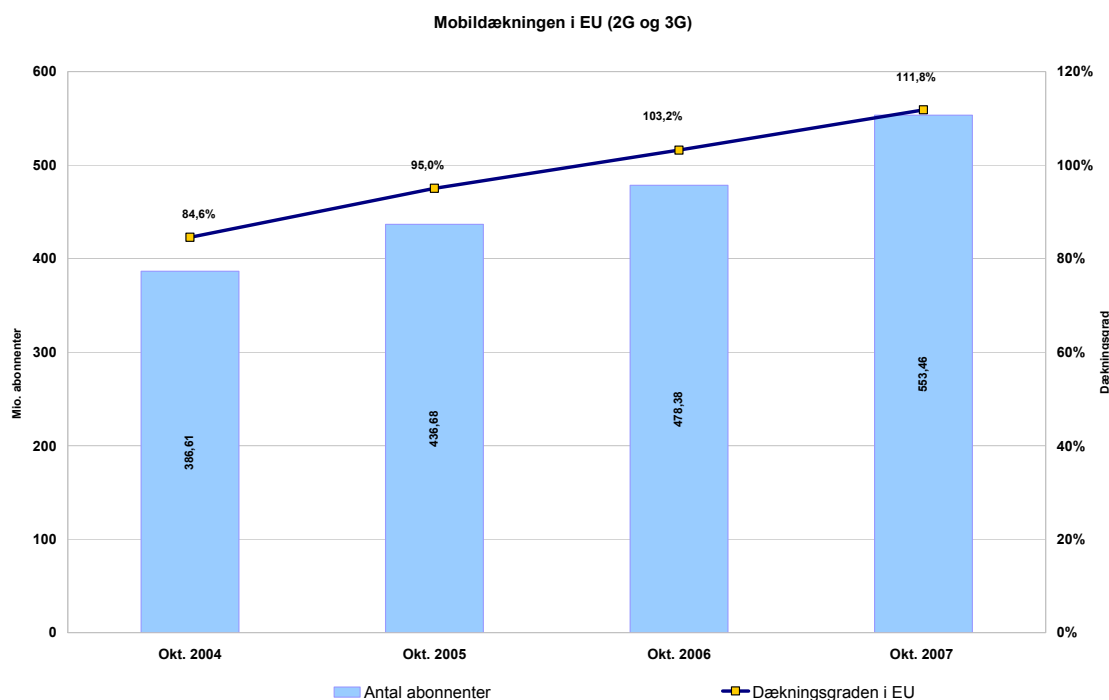
Efter at have haltet bagefter i nogle år er den elektroniske kommunikationssektor siden 2005 halet ind på resten af markedet, og resultaterne er nu på højde med markedsresultaterne som helhed. Mange finansanalytikere vurderer nu sektoren som stærkere end gennemsnittet på grundlag af faktorer såsom en vedvarende kraftig cash-flow fra fastnet- og bredbåndssegmentet, kombineret med gældsreduktion i de senere år og højt udbytte.

Mobiltjenester

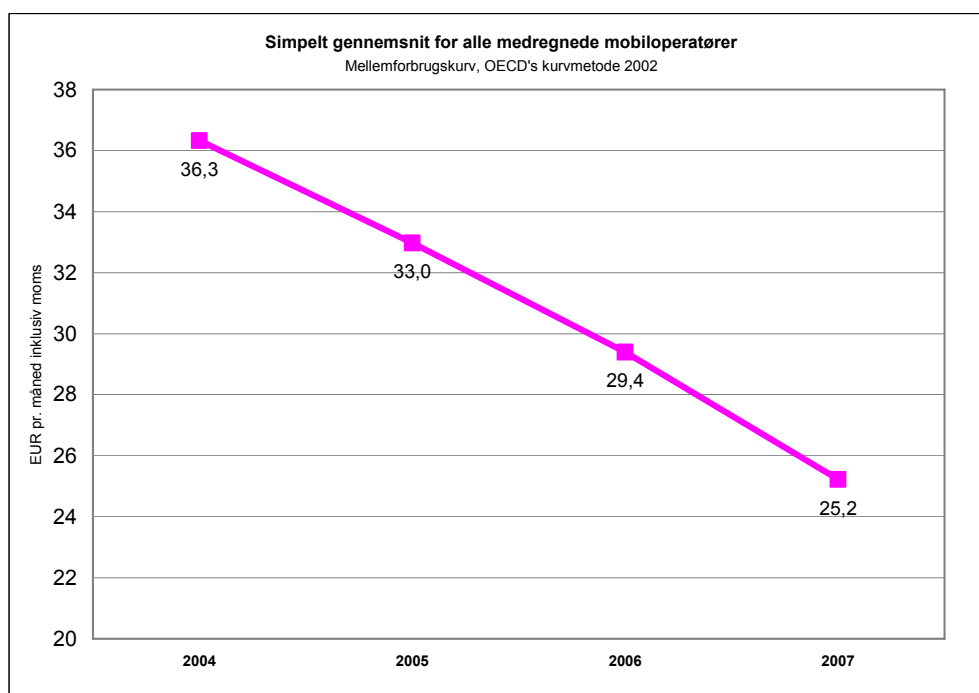
Indtægterne i mobilsektoren, der er steget fra 133 mia. EUR i 2006⁴ til skønsvist 137 mia. i 2007, voksede med 3,8 % sammenlignet med 4,1 % de foregående år⁴.

Dækningsgraden steg fortsat, til teoretisk 111,8 % af befolkningen, sammenlignet med 103,2 % i 2006.

Vækstraten i indtægterne afspejler den stigende konkurrence og de faldende detailpriser, kombineret med mætningen af markedet i de fleste lande og faldende termineringstakster. Priserne i lavforbrugskurven⁸ faldt med omkring 10 % og i mellem- og højforbrugskurven med næsten 14 %.

Forholdet mellem de førende operatørers, hovedkonkurrenternes og de nyere operatørers markedsandele i de enkelte medlemsstater har ikke ændret sig væsentligt siden 2004.

⁸ OECD's metode – se Kommissionens arbejdsdokument.

Mobildatatjenester

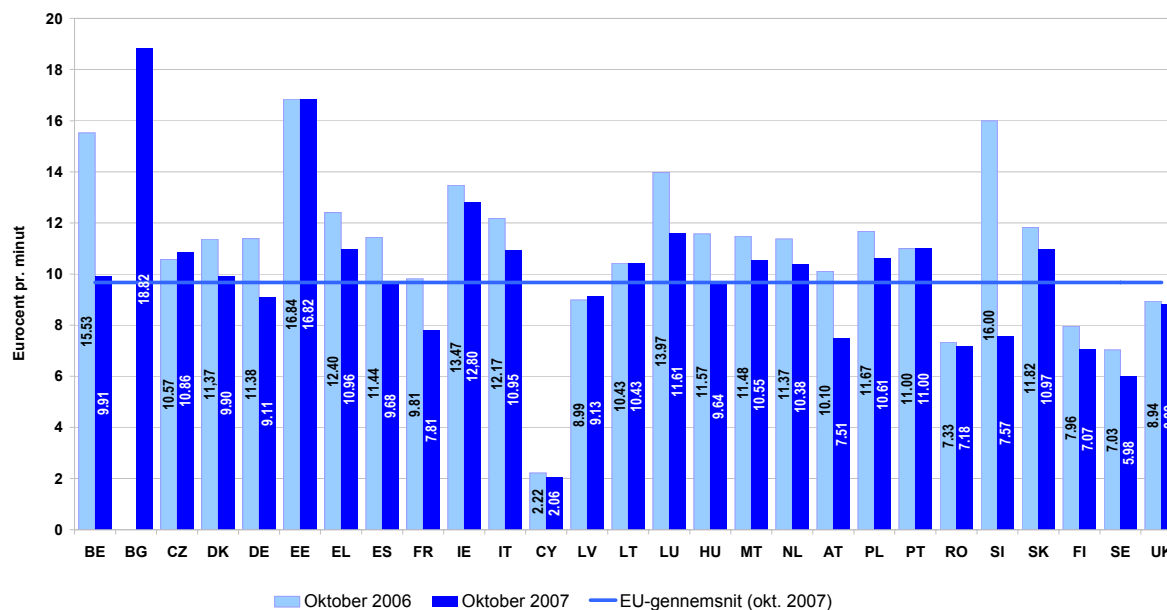
SMS er fortsat en vigtig indtægtskilde, der tegnede sig for ca. 14 % af de samlede indtægter i 2007. De øvrige datatjenester har oplevet en betydelig vækst og bidrog med ca. 7 % af indtægterne, sammenlignet med 5 % i 2006.

3G tog fart i 2007. Der er nu 86 operatører i EU, der tilbyder 3G kommercielt, hvilket er 16 mere end året før. 3G-dækningen er steget fra 11 % ved udgangen af 2006 til skønsvist 20 % ved udgangen af 2007⁹, svarende til over 88 mio. abonnenter. Datakort til mobilbredbåndsforbindelse er ved at blive en vigtig indtægtskilde (især i Østrig).

Mobiltermineringstakster

Reguleringsindgreb tvinger fortsat priserne for opkaldsterminering på mobilnet ned, men manglen på en ensartet fremgangsmåde hæmmer det indre marked. Den gennemsnitlige pris kom for første gang i 2007 ned under 10 cent, til 9,67 cent, hvilket er et fald på 12 % i forhold til oktober 2006. Der er dog store forskelle mellem mobiltermineringstaksterne i de enkelte medlemsstater, fra 1,93 eurocent i Cypern til 22,37 eurocent i Estland, og gennemsnitstaksten er 8,7 gange højere end for terminering på faste net.

Samtrafiktakster for opkaldsterminering på mobilnet
(nationalt gennemsnit baseret på abonnental)
EU-gennemsnit i okt. 2007: 9,67 eurocent

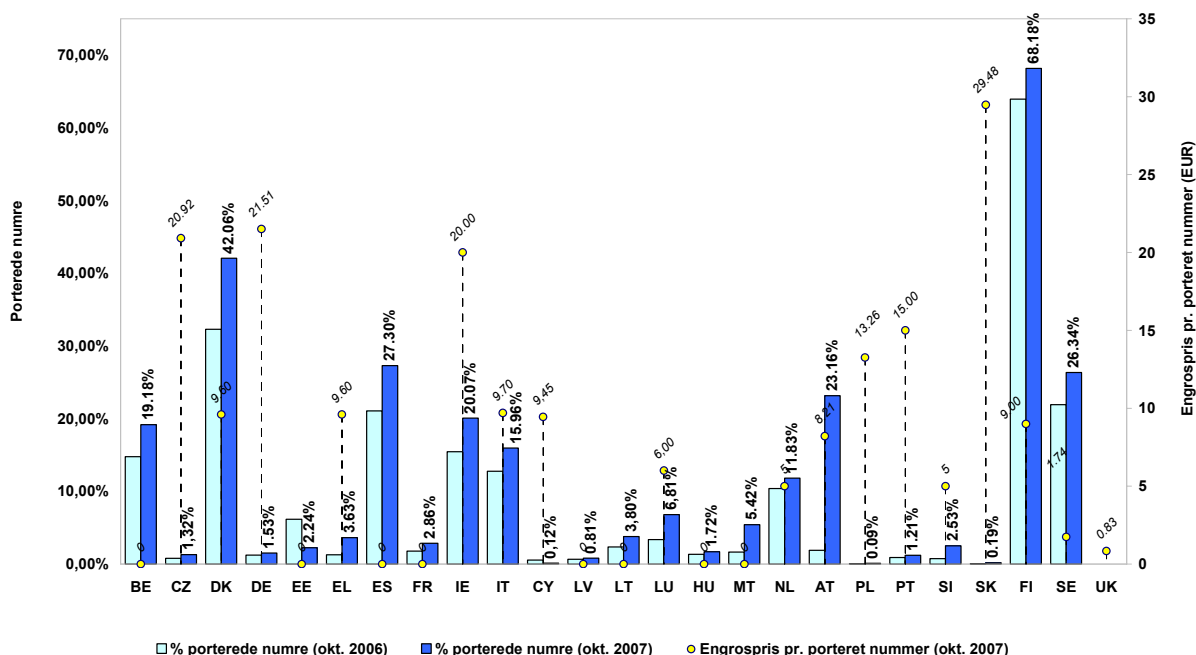
Nummerportabilitet på mobilområdet

Muligheden for nummerportabilitet udnyttes i stigende grad: i løbet af det sidste år er antallet af numre, som kunderne har taget med sig, steget med 7, 1 mio. I oktober 2007 havde 46 mio. (8,31 %) abonnenter gjort brug af denne mulighed. Alene i Italien havde over 14 mio. kunder taget deres nummer med sig, hvilket svarer til, at 15,96 % af alle mobilnumre blev porteret.

⁹ IDATE - PAC Consultants – Coe-Rexecode, november 2007.

Finland har den højeste andel porterede numre (68,18%), fulgt af Danmark (42,06%) og Spanien (27,30%). Generelt er udviklingen dog meget ujævnt fordelt, idet der i en række medlemsstater kun gøres brug af nummerportabilitet i ubetydeligt omfang, og denne mulighed for at påvirke konkurrencen udnyttes tydeligvis ikke fuldt ud. Derfor har Kommissionen foreslået, at den frist, inden for hvilken en operatør skal imødekomme en anmodning om nummerportabilitet, nedsættes til én arbejdsdag.

Kumulative porterede mobilnumre som en procentdel af det samlede antal mobilnumre samt engrosprisen på mobilnummerportabilitet, oktober 2007

Roaming

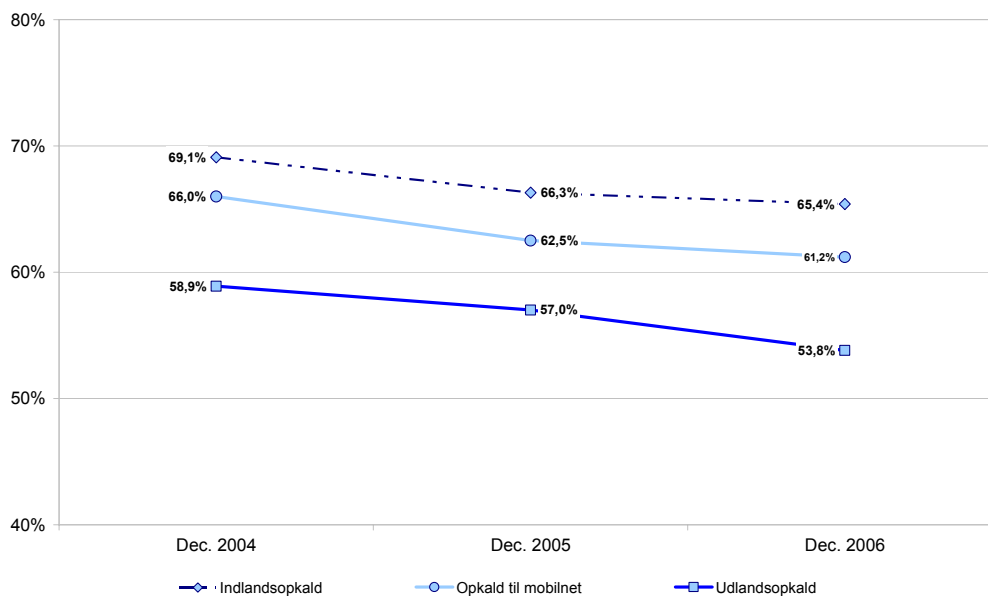
Forordningen om roaming trådte i kraft den 30. juni 2007 og er gennemført i alle medlemsstater uden større problemer. Forbrugerne nyder nu godt af væsentlige besparelser på omkring 60 %, når de bruger deres mobiltelefoner i udlandet. Kommissionen er i færd med at undersøge, hvordan forordningen fungerer, navnlig om den bør forlænges ud over juni 2010, og om der også er behov for at regulere roamingpriserne på SMS- og datadownloadtjenester.

Taletelefoni på fastnettet

Indtægterne fra taletelefoni på fastnettet faldt i 2007 fortsat med ca. 5 %⁴, ligesom i 2006. De anslås til 79 mia. EUR⁴. Den faldende trafikmængde kan tilskrives den fortsatte overgang til internet- og mobiltelefoni.

De etablerede selskabers markedsandele (målt i detailindtægter og trafikmængde) er næsten stabiliseret, undtagen for udlandsopkald, hvor tendensen stadig var faldende i 2007. I nogle lande har de etablerede selskaber imidlertid styrket deres position på fastnetmarkedet, og markedet er stadig meget koncentreret. Ikke desto mindre er der sket en stigning i antallet af accesforbindelser, der leveres direkte af nye operatører, og nummerportabilitet er fortsat i høj grad med til at styrke konkurrencen.

De etablerede operatørs gennemsnitlige markedsandel på taletelefonimarkedet i EU
(baseret på indtægter)

Bundtede tjenester

Sideløbende med sammensmeltningen af de forskellige teknologiplatforme er der en vedvarende tendens til levering af bundtede tjenester, dvs. at operatørerne tilbyder en blanding af fastnettaletelefon-, bredbånds-, tv- og mobiltjenester til en samlet, fast takst. Det er imidlertid afgørende, at alternative operatører har adgang til det nødvendige "råstof" på engrosniveau, så de kan tilbyde konkurrerende tjenester, og så brugernes frihed til at skifte operatør ikke begrænses urimeligt. Ifølge en EU-undersøgelse¹⁰ har 29 % af alle husstande i 2007 abonneret på mindst ét tjenestebundt, hvilket er en betydelig stigning i forhold til det foregående års 18 %.

Internettelefonier (VoIP)

Brugen af internettelefonier er stigende i en række medlemsstater og udgør for eksempel 14 % af den samlede fastnettrafik i Frankrig, 6,3 % i Østrig og 5,6 % i Slovenien, men de nationale tilsynsmyndigheders forskellige måder at gribe udviklingen an på kan hæmme udnyttelsen af denne teknologis potentiale. Der er således tydelige forskelle på områder som for eksempel behandling af internettelefonier som en traditionel taletelefonitjeneste, nummertildeling, nummerportabilitet, samtrafik, tjenestekvalitet og opkaldslokaliseringsdata til beredskabstjenester. De Europæiske Tilsynsmyndigheders Gruppe (ERG) har for nylig vedtaget en fælles holdning vedrørende en række af disse spørgsmål¹¹, der er et skridt på vejen mod en mere ensartet strategi.

Bredbåndssektoren

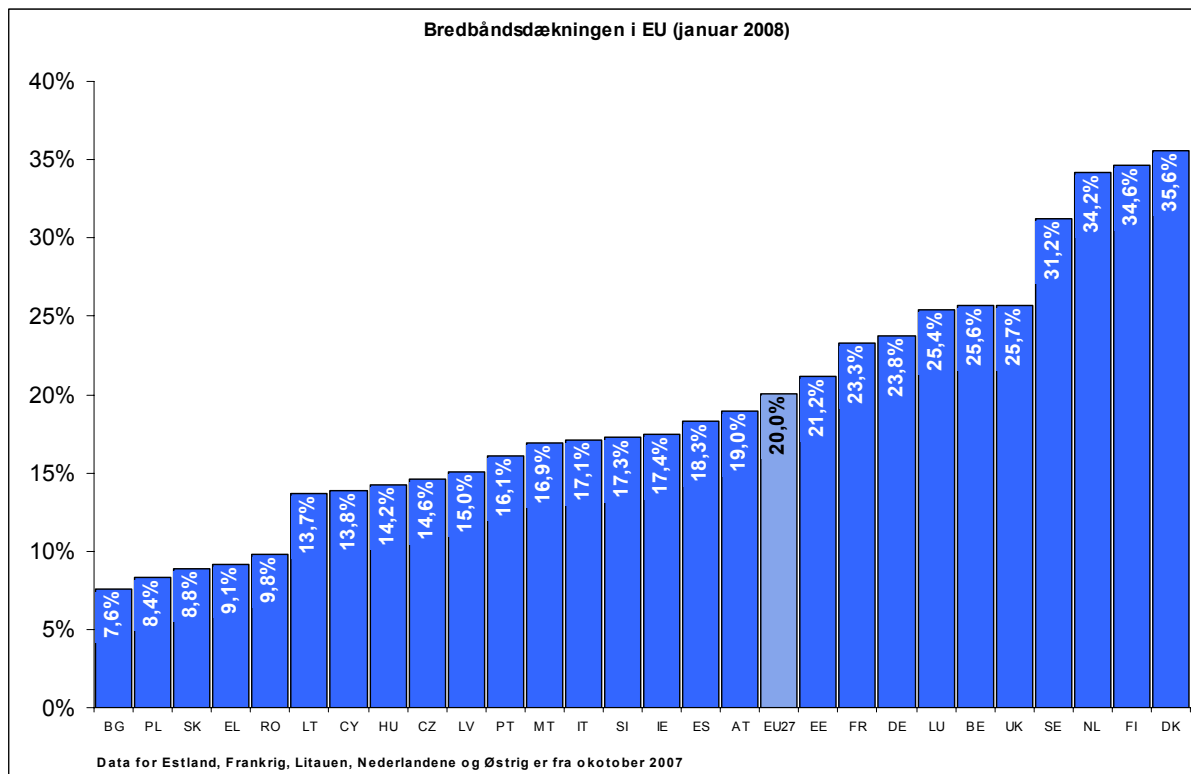
Indtægterne fra datatjenester via fastnettet, særlig bredbåndstjenester, vokser fortsat stærkt. Samlet anslås denne sektor at have haft indtægter på 62 mia. EUR i 2007, sammenlignet med 58,5 mia. EUR i 2006⁴.

¹⁰ e-Communications Household Survey (nov.-dec. 2007).

¹¹ ERG (07) 56 rev 2.

Antallet af faste bredbåndsforbindelser var den 1. januar 2008 oppe på 99 mio., sammenlignet med 80 mio. i januar 2007.

Den gennemsnitlige bredbåndsdekning i EU steg fra 16,3 % i januar 2007 til 20,0 % i januar 2008.

Kløften mellem medlemsstaterne med den højeste og laveste dekning voksede fra 27,4 procentpoint i januar 2007 til 28,0 i januar 2008.

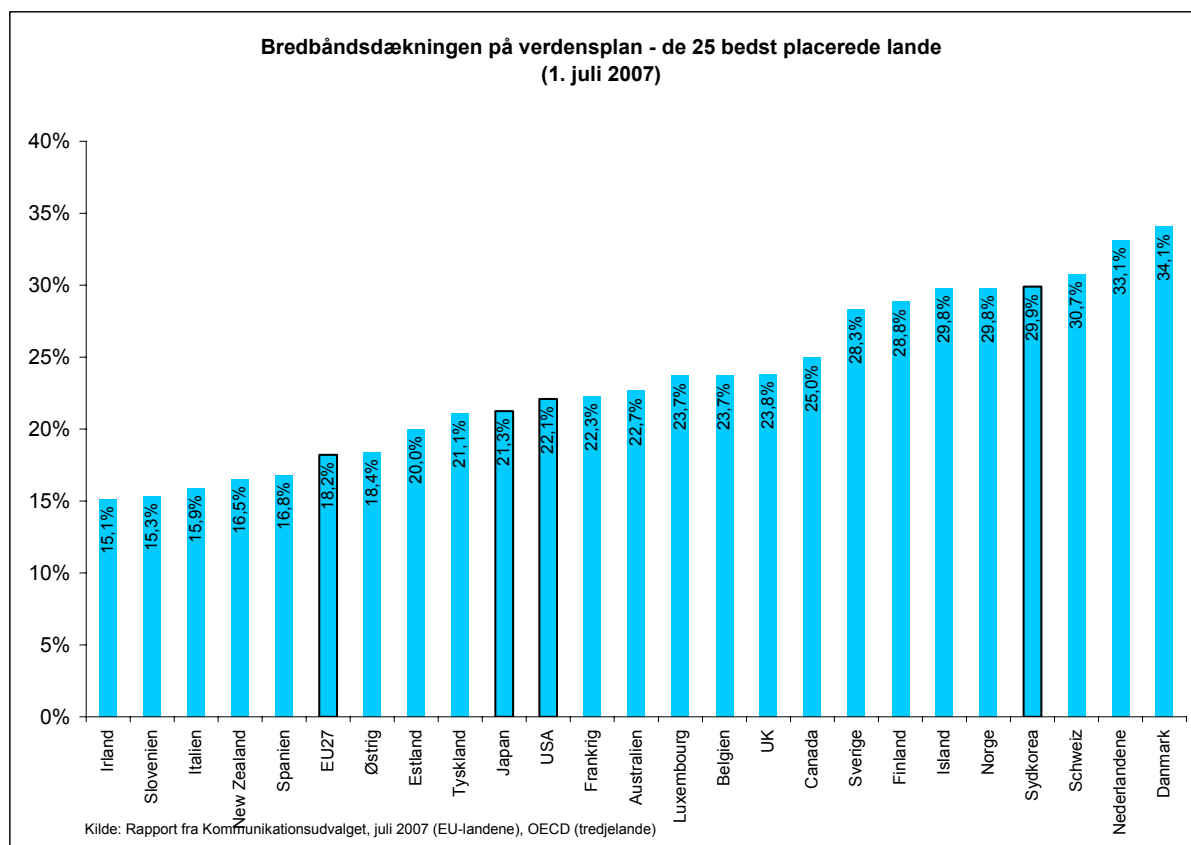
Der er også væsentlige forskelle mellem bredbåndsdekningen i by- og landområder. For eksempel er DSL-dækningen i landområderne 71,3 % sammenlignet med 89,3 % på landsplan og 94 % i byområder. Når det gælder kabelforbindelser, er forskellen endnu større, med en dekning helt nede på 7,4 % i landområder sammenlignet med 35,6 % på landsplan. Kløften mellem DSL- og kabeldekning i landområder og gennemsnittet på landsplan er særlig stor i Slovakiet, Italien, Letland og Tyskland¹².

Kommissionens reformforslag vil medvirke til at mindske dette skel, idet det lægger op til, at de frekvensressourcer, der bliver frigjort ved overgangen til digital-tv, udnyttes til at etablere trådløse bredbåndsforbindelser i landområderne.

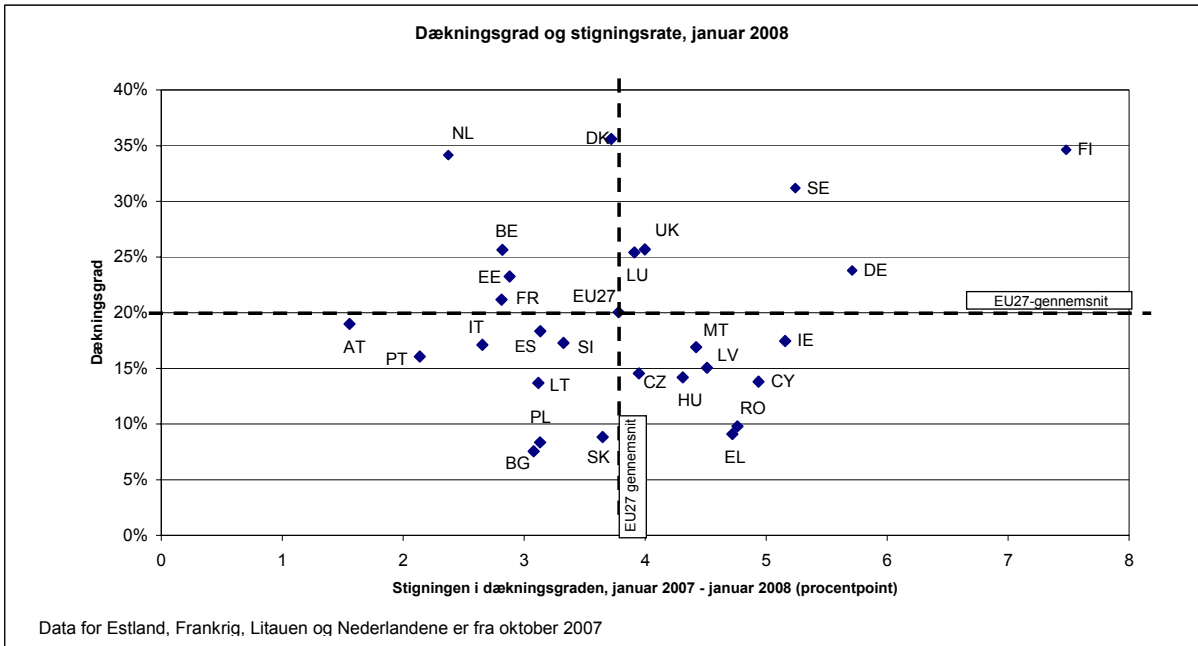
¹² IDATE: 'Broadband Coverage in Europe', 2007 (data pr. 31. december 2006).

International sammenligning

I juli 2007 havde Danmark og Nederlandene den højeste bredbåndsdækning i verden, og en række andre EU-lande var også blandt de førende på verdensplan. Selv om også USA og Korea gjorde fremskridt i 2007, er der nu otte EU-lande med større bredbåndsdækning end USA.

I EU har væksten været størst i Finland, Tyskland, Sverige, Irland og Cypern. Finland og Sverige viderefører dermed en allerede førende position, mens der for de tre andre landes vedkommende er tale om en indhentning.

De forskellige bredbåndsteknologier

DSL er stadig langt den mest fremherskende bredbåndsteknologi i EU og tegner sig for ca. 80 % af alle forbindelser. Med en vækst på 22,4 % i 2007 sammenlignet med 34,5 % i 2006, har DSL-teknologiens position i forhold til andre teknologier dog ændret sig. Samtidig begynder andre teknologier, hovedsagelig kabelnet, men også lyslederteknologi (FTTH), trådløs adgang (WLL) og mobilteknologi, at skabe potentiale for betydelig konkurrence.

Kabelbredbånd er vokset med 21,7 % i forhold til januar 2007, med en særlig markant vækst i Tyskland, Polen, Det Forenede Kongerige, Spanien, Ungarn og Belgien. I Sverige, Litauen og Estland, der er de medlemsstater, hvor andelen af lyslederforbindelser er størst, har denne teknologi øget sin markedsandel siden udgangen af 2006. Trådløs adgang spiller en vigtig rolle i Tjekkiet, Irland og Slovakiet og har oplevet stor vækst i Slovakiet i løbet af 2007.

Konkurrence

De etablerede selskabers andel af bredbåndsmarkedet synes at være faldende (fra 46,8 % i januar 2007 til gennemsnitligt 46,3 % i januar 2008), men en stor del af konkurrencen er stadig baseret på videresalg af de etablerede selskabers netkapacitet. I Det Forenede Kongerige for eksempel er det etablerede selskabs markedsandel, fraregnet videresalg af netkapacitet, 25,8 %, men næsten det dobbelte, hvis videresalg regnes med. I Tyskland er den tilsvarende forskel 18,0 point og i Luxembourg 10,8 point. Det etablerede selskabs markedsandel strækker sig fra 17,2 % i Rumænien til 88,0 % i Cypern.

Selv om de nye selskaber i høj grad baserer deres udbud af bredbåndsforbindelser til kunderne på videresalg, er de ved at bevæge sig væk fra udelukkende tjenestebaseret konkurrence. Ubundet adgang til accesforbindelser i engrosledet, der nu berører 12,8 % af det offentlige telefonnet i EU, er vokset i årets løb (fuld adgang med 54,2 %, delt adgang med 33,8 %), mens bitstrømsadgang er vokset med 10,5 %. Den omstændighed, at der nu er 23,5 mio. ubundtede accesforbindelser, sammenholdt med 11,6 mio. videresolgte forbindelser og 6,0 mio. bitstrømsforbindelser, tyder på, at de nye selskaber er på vej op af investeringsstigen.

3. LOVRAMMERNE

De institutionelle rammer

De nationale tilsynsmyndigheders beføjelser og ressourcer

For nogle medlemsstaters vedkommende er der betænkelighed over, om de nationale tilsynsmyndigheder har tilstrækkeligt effektive håndhævelsesbeføjelser, særlig hvad angår de maksimale økonomiske sanktioner, de kan pålægge (Bulgarien, Estland, Østrig), eller om de har tilstrækkelig mulighed for at gribe ind i adgangs- og samtrafikspørgsmål (Polen, Sverige). Kommissionen er i færd med at undersøge disse spørgsmål.

Mens tilsynsmyndighedernes forudsætninger for at fungere ordentligt er blevet styrket i en række lande (Irland, Ungarn, Sverige, Nederlandene), undersøger Kommissionen for tiden vedvarende bekymringer over ressourcebegrænsninger i Bulgarien, Grækenland, Luxembourg, Polen og Slovakiet.

Navnlig for tilsynsmyndighederne i de små medlemsstater kan det være vanskeligt at mønstre den ekspertise og de ressourcer, der er nødvendige for at gennemføre markedsanalyser og overvåge anvendelsen af afhjælpende foranstaltninger på de stadig mere komplekse markeder.

Uafhængighed

Uafhængige tilsynsmyndigheder er en forudsætning for retssikkerheden. Der er truffet eller planlagt foranstaltninger for at styrke tilsynsmyndighedernes uafhængighed i Letland og Ungarn. Imidlertid er der fortsat betænkelighed over situationen i Bulgarien og Luxembourg, og særlig i Polen med hensyn til reglerne for afskedigelse af lederen af den nationale tilsynsmyndighed. Kommissionen har derfor i sine forslag om revision af lovrammerne indføjet bestemmelser, der skal styrke tilsynsmyndighedernes uafhængighed.

Klagesager

Systematiske klager over tilsynsmyndighedernes afgørelser og langtrukne klagesager hæmmer fortsat en effektiv gennemførelse af reglerne i en række medlemsstater (Tyskland, Grækenland, Irland, Malta, Polen og Sverige) trods bestræbelserne for at strømline processen. Kommissionens reformforslag på dette område forventes at svække incitamentet til systematisk at anlægge klagesager som middel til at forhale gennemførelsen af myndighedernes afgørelser.

Gennemførelsen af reguleringsforanstaltninger

Markedsanalyser

Den første runde af markedsanalyser er nu i det store hele afsluttet i alle medlemsstater, bortset fra Bulgarien og Rumænien. Følgelig har Kommissionen indstillet overtrædelsesprocedurerne mod elleve medlemsstater, men markederne i disse lande har tydeligvis ikke nydt godt af den målrettede regulering, der er sket i de medlemsstater, hvor markedsanalyserne blev gennemført i rette tid.

I de medlemsstater, hvor den første runde af markedsanalyser blev gennemført i rette tid, og der blev indført passende regulering på engrosniveau, har dette gjort det muligt at ophæve reguleringen på visse detailmarkeder. Fremtidige markedsanalyser, som tilsynsmyndighederne gennemfører under hensyntagen til Kommissionens reviderede henstilling om relevante markeder, vil sandsynligvis føre til yderligere deregulering af detailmarkeder.

Gennemførelse af afhjælpningsforanstaltninger

Hvad angår indførelse og håndhævelse af afhjælpningsforanstaltninger, varierer situationen fra medlemsstat til medlemsstat. En række lande har endnu ikke indført endelige foranstaltninger (f.eks. Ungarn og Polen), og forsinkelserne i indførelsen af endelige indgreb, efter at markedsanalysen er afsluttet, bl.a. i Tyskland, Estland, Irland og Luxembourg, giver anledning til særlig bekymring.

Selv der, hvor der er indført endelige forpligtelser, er disse i mange tilfælde ikke tilstrækkeligt detaljerede til at garantere et solidt grundlag for investering og tilgang til markedet. Indledningen af kommercielle aktiviteter forsinkes ofte, indtil afgørende aspekter er afklaret gennem klagesager eller individuelle tvistbilæggelsesprocedurer.

Dertil kommer, at priserne i standardtilbuddene på specifikke regulerede produkter stadig ikke altid giver alternative operatører tilstrækkeligt incitament til at iværksætte konkurrerende tjenester (f.eks. i Litauen, Luxembourg, Malta, Polen, Slovakiet og Sverige). Endvidere kan problemer i forbindelse med leveringen af engrosprodukter (bl.a. ikke-prisrelateret diskrimination over for alternative operatører i forhold til den dominerende operatørs egen detailafdeling, problemer med aftaler om serviceniveau, samhusning, migration mellem produkter og portabilitet) forsinke iværksættelsen af konkurrerende tjenester og underminere alternative detailtilbuds konkurrenceevne.

Et af de områder, hvor den manglende konsekvens i gennemførelsen af afhjælpningsforanstaltninger skinner klarest igennem, er omkostningsbaserede priser og omkostningsregnskaber. Der kan også være tale om meget forskellige tidsrammer for overgangen til omkostningsbaserede priser og forskellige grader af asymmetri, der ikke nødvendigvis er begrundet i forskellige markedsforhold i de enkelte medlemsstater.

Disse forskelle udgør en ekstra byrde for operatører, der vil udbyde fælleseuropæiske tjenester, og hæmmer realiseringen af et indre marked for elektroniske kommunikationstjenester. Manglende håndhævelsesbeføjelser hos de nationale tilsynsmyndigheder eller manglende vilje til at bruge dem kan være endnu en grund til, at afhjælpende foranstaltninger stadig ikke gennemføres i praksis.

Disse problemer har overbevist Kommissionen om, at det er nødvendigt, at den får indflydelse på afhjælpningsforanstaltningerne, og at de nationale tilsynsmyndigheder får større beføjelser. Begge disse aspekter indgår i Kommissionens reformforslag.

De vanskeligheder, som tilsynsmyndighederne er stødt på i deres bestræbelser på at sikre en rettidig og effektiv gennemførelse af princippet om ikke-diskrimination på markeder, der er underlagt regulering, har fået en række af myndighederne (f.eks. i Italien, Polen, Sverige) til at overveje at kræve funktionel adskillelse mellem det etablerede selskabs accesstjenester og dets andre detail- og engrosforretningsenheder for at sikre, at det etablerede selskabs detailsalgsafdelinger og alternative operatører får adgang til engrosprodukter på lige vilkår. I Irland har det etablerede selskab selv foreslået en form for strukturel adskillelse. Denne udvikling understreger, hvor vigtigt det er at finde en metode til at sikre en ensartet fremgangsmåde i alle medlemsstater.

Frekvensforvaltning

I 2007 kom EU endnu et skridt nærmere mod et indre marked for trådløs kommunikation i kraft af en række harmoniseringstiltag på EU-plan, der skal gøre det muligt at udnytte frekvensressourcer til bestemte formål (kortdistanceudstyr, RFID og R-LAN), uden at det forudsætter tildeling af individuelle brugsrettigheder. Tendensen mod i højere grad at benytte en markedsbaseret tilgang til frekvensforvaltning fortsætter også. De foreslåede ændringer i regelsættet forventes at konsolidere denne tendens, hvilket også er nødvendigt i betragtning af de hurtigt fremvoksende nye teknologier, ændringerne i efterspørgslen efter tjenester og den stigende globalisering af markederne.

I nogle medlemsstater er man også på vej mod at gøre frekvenstilladelser teknologi- og tjenesteneutrale, i overensstemmelse med Kommissionens forslag om at ophæve GSM-direktivet og de foreslåede ændringer til regelsættet. For eksempel har de svenske og britiske myndigheder meddelt, at de agter at indføre princippet om teknologi- og tjenesteneutralitet for i hvert fald en del af de frekvensressourcer, der frigøres ved overgangen til digital-tv, og en

række medlemsstater har taget skridt til at stille frekvensressourcer i 900 MHz-båndet, som hidtil har været reserveret til GSM-tjenester¹³, til rådighed for 3G-tjenester. Malta, Danmark og Finland er også ved at planlægge en større reform af frekvensforvaltningen.

De kommissionsbeslutninger om samordnet brug af frekvenser, der er truffet i henhold til frekvenspolitikbeslutningen 676/2002/EF i perioden 2004 – 2007, er gennemført i de fleste medlemsstater, men der skal stadig et omfattende stykke arbejde til, før processen er afsluttet. Et yderligere problem er, at EU-lovgivningen om frekvensharmonisering har et sidestykke i form af ikke-bindende mellemstatslige aftaler inden for CEPT.

Kommissionen fulgte op på sin beslutning 2007/98/EF om samordnet anvendelse af frekvensressourcer med sigte på indførelse af systemer, som leverer mobile satellittjenester (MSS), med et forslag i august 2007 til Europa-Parlamentets og Rådets beslutning, der skal danne retsgrundlag for fælleseuropæisk udvælgelse og godkendelse af MSS-operatører. Der er også et fælleseuropæisk tiltag undervejs, der skal skabe bedre rammer for mobilkommunikation om bord på fly.

Der er klart behov for yderligere samordnede procedurer på EU-plan, der kan sikre, at frekvensressourcer, der er nødvendige for levering af fælleseuropæiske tjenester, kan tildeles i rette tid og på en koordineret måde. Kommissionen har derfor foreslået, at en ny instans, Den Europæiske Myndighed for Markedet for Elektronisk Kommunikation, får til opgave at lette udstedelsen af tilladelser til fælleseuropæiske tjenester.

4. FORBRUGERSPØRGSMÅL

De nationale tilsynsmyndigheder har i stigende grad rettet opmærksomheden mod forbrugerspørgsmål, hvilket kan hænge sammen med den stadig mere ihærdige konkurrenceaktivitet, der er forbundet med sammensmeltningen af markeder, bundtningen af forskellige tjenestetilbud og tilsvarende forsøg fra operatørernes side på at vinde og holde fast på kunderne.

Gennemskuelige priser

Der er stadig betænkeligheder over manglende gennemskuelighed i priserne, selv om flere og flere myndigheder udvikler web-baserede prissammenligningsværktøjer, der kan hjælpe forbrugerne til at afgøre, hvilken tjenesteudbyder der bedst opfylder deres behov.

En række medlemsstater har også taget skridt til at sikre større åbenhed omkring priserne på særtjenester med overtaksering og andre tjenester, der benytter ikke-geografiske numre, hvor skjulte omkostninger og manglende oplysninger om prisfastsættelsen ofte giver anledning til bekymring.

Kommissionen glæder sig over denne udvikling, der er på linje med de foreslåede ændringer til regelsættet.

¹³ En forslag til en EU-retsakt er undervejs.

Forsyningspligt

Tyskland og Luxembourg er de eneste medlemsstater, hvor forsyningspligten stadig varetages på almindelige markedsvilkår. En række andre medlemsstater har derimod besluttet lade bestemte elementer udgå af forsyningspligten (f.eks. telefonbøger og nummeroplysnings-tjenester i Italien og Estland, og nummeroplysningstjenester i Irland og Østrig). I Tjekkiet indgår fastnetadgang ikke længere som et led i forsyningspligten, og Sverige og Finland overvejer at lade mobiltelefoni udgå. I Rumænien omfatter forsyningspligten kun tilrådgivelsesstillelse af 'telecentre', der skal sikre landområderne netforbindelse.

Handicappede og brugere med særlige behov støder fortsat på en række begrænsninger, når det gælder adgangen til tjenester, der er af afgørende betydning for deres sociale og økonomiske liv. EU-regelsættet tilskynder medlemsstaterne til at træffe foranstaltninger for at gøre det lettere for denne gruppe brugere at få adgang til tjenester, som de fleste andre brugere nyder godt af, men det er meget forskelligt fra medlemsstat til medlemsstat, hvilke skridt der er taget, og hvilke resultater der er nået.

Nummerportabilitet

Nummerportabilitet tilbydes nu for både fastnet- og mobilnumre i alle medlemsstater undtagen Bulgarien og Rumænien. En række medlemsstater har taget skridt til at fremme nummerportabilitet for internettelefoni og virtuelle mobilnetudbyderes tjenester (MVNO-tjenester), men reglerne varierer meget afhængigt af klassifikationen og brugen af de pågældende numre. Den tid, det tager at portere numre (såvel som omkostningerne), er af kritisk betydning for konkurrencen. Der er sket visse fremskridt (f.eks. i Frankrig, Spanien, Det Forenede Kongerige), men forsinkelser bremser stadig konkurrencen i mange medlemsstater. Derfor har Kommissionen forslået, at der indføres et retligt krav om, at portering af numre skal ske inden for én arbejdsdag.

Det fælleseuropæiske alarmnummer 112

Det europæiske alarmnummer 112 kan bruges til at ringe gratis til alarmtjenesterne fra både fastnet- og mobiltelefoner overalt i EU bortset fra Bulgarien.

Kravet om, at der skal stilles opkaldslokaliseringsdata til rådighed for alarmtjenesterne, volder fortsat problemer. Kommissionen har besluttet at anlægge sag ved Domstolen mod seks medlemsstater (Italien, Nederlanden, Litauen, Slovakiet, Letland og Polen) og har indledt overtrædelsesproceduren over for Rumænien, fordi disse lande ikke har sørget for, at der stilles lokaliseringsoplysninger til rådighed i forbindelse med 112-opkald på mobilnet.

Kvaliteten af behandlingen af alarmopkald varierer betydeligt fra land til land i EU, da der ikke gælder harmoniserede regler for dette område. I afventning af ændringen af den nuværende EU-forordning, der vil skabe en ramme for bedste praksis på dette område, søger Kommissionen via Kommunikationsudvalget og dets særlige gruppe om adgang til alarmtjenester, såvel som via Civilbeskyttelsesudvalget, at hæve kvalitetsniveauet i behandlingen af 112-opkald.

5. KONKLUSION

Den elektroniske kommunikationssektor oplever fortsat en stigning i indtægterne som følge af vedvarende vækst i omsætningen på faste bredbåndsforbindelser og mobiltjenester. Samtidig nyder forbrugerne godt af lavere priser som følge af den styrkede konkurrence.

EU's reguleringsmodel har vist sig at være i stand til at skabe markeder med stigende konkurrence og samtidig sikre forbrugerne en solid beskyttelse og en garanteret basistjeneste.

I de medlemsstater, hvor reguleringen har levet op til bedste praksis, er de potentielle fordele for forbrugerne kommet klart til udtryk, for eksempel i udbredelsen af innovative bredbåndstjenester. Reguleringen har især været en succes i de tilfælde, hvor markedsanalyseprocessen blev gennemført i rette tid, hvor de forpligtelser, der er blevet pålagt operatører med en stærk markedsposition, har været tilstrækkeligt præcise og detaljerede, hvor klagesager og domstolsbehandling er blevet gennemført effektivt, og hvor myndighederne ikke har været forhindret i at gribe ikke-prisrelaterede problemer aktivt an.

Det nuværende regelsæt giver imidlertid et temmelig stort spillerum med hensyn til, hvilke nærmere bestemmelser der skal indføres, og hvordan de skal anvendes i praksis. Resultatet er, at reguleringen ofte er baseret på usammenhængende fremgangsmåder, og dette hæmmer i høj grad udviklingen af et sandt indre marked i hele EU og de medfølgende økonomiske fordele. Blandt eksemplerne på uensartet regulering er reglerne for mobiltermineringstakster og overgangsordninger med gradvis nedbringelse af disse, regnskabsmetoder, behandlingen af internettelefoner, mobilnummerportabilitet og dominerende selskabers diskrimination af konkurrerende operatører på andre områder end prisen.

Kommissionens forslag, der nu er til behandling i Europa-Parlamentet og Rådet, søger at gribe disse problemer an med innovative løsninger, hvor dette er hensigtsmæssigt, idet de grundlæggende, overordnede principper i regelsættet fra 2002 bevares.